SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятайте про Україну!

VOL. XCIV. No. 231. JERSEY CITY and NEW YORK. THURSDAY, DECEMBER 3, 1987 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК. ЧЕТВЕР, 3-го ГРУДНЯ 1987 Ч. 231. РІК XCIV.

У ПОЛЬЩІ ШУКАЮТЬ ШЛЯХІВ ДО ПОРОЗУМІННЯ З УКРАЇНЦЯМИ

Джерзі Сіти, Н. Дж. — В днях 23-25-го жовтня 1987 року відбулася в Лодзі за ініціятивою католицьких кіл симпозіюм у костелі Єзуїтів, який названо „Перші кроки поєднання" і на якому обговорено стосунки поміж поляками, литовцями, білорусинами і українцями. У запрошенні на цю імпрезу сказано: „Хочемо щоб цей симпозіюм був нагодою до зустрічі так істориків і соціологів, як симпатиків справи порозуміння і взаємного наближення наших народів. Вважаємо, що до цієї цілі не можна зблизитися без вглиблення у важкі проблеми нашої спільної історії і без того, щоб не дивитися на них очима „другої сторони". Призадума над минулим повинна служити справі сучасности і майбутнього, але передусім хай служить правді".

У програмі симпозіюму, який тривав три дні, було найбільше доповідей на тему українську, хоч були порушені також стосунки з білорусинами і литовцями. З української тематики були такі доповіді: Р. Торжецкого — „Митрополит Андрій Шептицький в обличчі питань сучасности", Б. Скарадзінского — „Феномен Української Повстанської Армії — різниці і подібності з Армією Крайовою", В. Мокрого — „Проблема батьківщини для української меншости в Польщі, виселеної в 1947 році", Р. Лужного — „Поляки і українці — сьогодні", В. Серчика — „Українці і справа українська в Польщі, декілька польських пропозицій".

На закінчення симпозіюму була пленарна сесія на тему: „Перспективи поєднання". В суботу, 24-го жовтня, була в місці нарад відкрита виставка п. н. „Лемки і Лемківщина", а відтак концерт українського камерного хору церкви оо. Василіян з Варшави під керівництвом відомого диригента і композитора Ярослава Полянського. У концерті виконано ряд творів української церковної музики, починаючи з молитви „Отче Наш" в обробці Дмитра Котка, а відтак відспівано „Думу лірників" і „Думу про Почаївську Божу Матір" та чотири твори Дмитра Бортнянського. У другій частині концерту молоді хористи під вмілим проводом Я. Полянського відспівали три більші твори із церковної української музики: Артема Веделя „Покаяння отверзи мені двері", Максима Березовського „Не отверзи мене во время старости" і Дмитра Бортнянського концерт ч. XXXII „Скажи ми, Господи, кончину мою". Симпозіюм, як і концерт, були дуже вдалими. На симпозіюмі було присутніх біля 1,000 осіб, в більшості поляків, а дискусії були цікаві, часом бурхливі, але підхід до проблеми діловий.

Молоденькі хористки, співали зі справжнім захопленням, і так гарно, що майже всі точки програми мусіли з приводу грімких оплесків повторятись. Це був, між іншим, перший виступ того українського камерного хору у Лодзі і ним він зробив дуже корисне враження та поширив серед неукраїнської публіки красу української церковної музики.

Вийшла праця про Третій Райх і Україну

Джерзі Сіти, Н. Дж. — Недавно появилася на книжковому ринку книжка д-ра Володимира Косика у французькій мові п.н. „Національ-соціялістична Німеччина і Україна" накладом видавництва Східної Европи в Парижі.

Праця має 665 сторінок і, крім шістьох великих розділів та вступу, включає дві карти України, 185 сторінок списка документів і 18 сторінок незвичайно цінних знимок, як також покажчик назв та прізвищ.

Поодинокі розділи обговорюють таку тематику: Україна перед 1939 роком, перед інвазією СССР, окупація і початки національного опору, божевільні вбивства і колоніяльне маячіння, повстання і вкінці швидкий відступ та заключення. При кінці подано також бібліографію, яку автор вжив для написання цієї джерельної книжки. Вона стане дуже пригожою для обізнання французької публіки з українським питанням у Другій світовій війні та українським визвольним рухом.

На кольоровій обкладинці під заголовком поміщено промовисту світлину зруйнованого Києва у 1941 році.

Ціна книжки виносить 140 франків враз із пересилкою. Замовлення слід слати на адресу: P.E.E., B.P.51-06, 75261, Paris Cedex 06, France.

М. і І. Лепкі пожертвували на будівельний фонд УМ 20,000 дол.

Ню Йорк (УМ). — Недавно Український Музей дістав пожертву на будівельний фонд величного будинку в Ню Йорку — 20,000 долярів від подружжя Лепких з Огайо.

Маркіян Лепкий є мистцем-скрипалем і професором музикології. Після студій у Празі й Берліні, був професором Українського Музичного Інституту ім. Лисенка у Львові, грав принагідно в оркестрах у Берліні та був концертмайстром в оперній оркестрі у Львові. По переїзді до ЗСА здобув ступінь магістра музикології в університеті у Міннеаполісі. Проживаючи в Дітройті, він виступав на концертах і давав приватні лекції гри на скрипці українським та американським студентам.

Професор Лепкий є сином відомого в Станиславові педагога і культурного діяча, голови багатьох українських установ у цьому місті, професора Миколи Лепкого та небожем Богдана Лепкого, видатного українського письменника й поета, професора Краківського університету, також небожем Лева Лепкого („Льоня"), письменника й журналіста, автора стрілецьких пісень. Його дружина, Іванна, є дочкою о. Івана Павлусевича та Марії з Крижанівських. Отже обоє Лепкі походять з українських родин, які творили і підтримували розвиток української культури, нині вони продовжують цю славну традицію служіння своєму народові тут на поселенні.

Професор Богдан і Іванна Лепкі, які живуть в Огайо є серед тих, українців, що підтримують Український Музей у Ню Йорку, хоч живуть далеко від цієї метрополії. Навряд вони мають нагоду часто відвідувати виставки Музею. Проте вони пильно стежать за подіями українського культурного й громадського життя і знають, що в ньому є тривалим, цінним, вартим підтримки. Так Аркадій Муляк-Яцківський з Каліфорнії щороку присилає свою щедру пожертву і вже став фундатором Музею, склавши понад 5,000 дол. Не менш щедрими є д-р Олег і Софія Кудрики з Індіяни, які майже щороку присилають свої пожертви і обіцяють підтримувати Музей і далі.

Жертводавцями „з далека" стало і подружжя Лепких.

Капеля Бандуристів ім. Т. Шевченка виступить в Ню Йорку

Ню Йорк. — Капеля Бандуристів вже почала своє турне. Тим разом Капеля виступить у повному складі, з багатьма молодими бандуристами. Диригує капелею Володимир Колесник.

Концерти бандуристів є присвячені 1000-літтю Християнства в Україні. В програмі духової музики і колядок будуть твори композиторів: Стеценка, Леонтовича, Гулака-Артемовського, Гнатишина, Гончарова і Кунцевича.

У суботу, 5-го грудня капеля буде у Філядельфії, а відтак в неділю, 6-го грудня відбудеться концерт в Ню Йорку о год. 4-ій по полудні в Гантер коледжі при 695 Парк авеню.

Вшанують Владику В. Лостена

Стемфорд, Конн. — Отець Патрикій Пащак, ЧСВВ, генеральний вікарій Стемфордської епархії та голова ювілейного комітету подав до відома, що неділю, 13-го грудня призначено тут на святочне відзначення 10-ліття єпископського служіння Владики Василя Лостена в Стемфорді. Є сподівання, що духовенство та парохіяльні представники з усієї епархії візьмуть участь у запланованій урочистості, враз із іншими ієрархами, мирянськими достойниками, репрезентантами церковних і громадських організацій та приятелями Владики Лостена.

Владика В. Лостен

Програма дня розпічнеться з Марійським Молебнем подяки, що його відправить Єпископ Лостен у каплиці Стемфордської семінарії св. Василія о год. 3-ій по полудні. Прийняття та ювілейний бенкет влаштовується у бальній залі Маріотт Готелю в Стемфорді. Головним промовцем на бенкеті буде Владика Михаїл Гринчишин, ЧНІ, апостольський екзарх у Франції та генеральний секретар Комітету Тисячоліття, створеного при Синоді ієрархів Української Католицької Церкви. В розваговій частині програми виступить відомий чоловічий хор „Прометей" з Філядельфії.

Дохід з цієї імпрези, із 100-долярових вплат від кожного учасника, спрямовується на потреби епархіяльного Комітету Тисячоліття Християнства в Україні, найважливіші завдання якого охоплюють інтенсивну інформаційну кампанію, звернену на католицьку, як теж і на всеамериканську пресу, на видання 16-сторінкової публікації „Про Тисячоліття віри українців католиків", що появиться в травні 1988 року, на влаштовування регіональних торжественних святкувань в більших осередках епархії.

Появились нові випуски серії ФКУ до Тисячоліття

Кеймбридж, Масс. (ФКУ). — В підготові до величавого Ювілею Хрищення Київської Руси- України Фонд Катедр Українознавства (ФКУ) почав уже в 1982 році друкувати брошури, які стосуються окремих тем тисячолітньої християнської культури України. Серія тих випусків складається з передруків важливих статтей визнаних авторів, надрукованих раніше в наукових журналах. Два найновіші видання появились літом ц.р. — стаття проф. Омеляна Пріцака „Коли й де охрестилась княгиня Ольга?" і статті проф. Франка Сисина „Українське православне питання в СССР". Вже вийшло 14 брошур цієї серії ФКУ.

У своїй статті проф. Пріцак займається аналізою джерел про подвійні відвідини княгині Ольги в Царгороді-Константинополі з ціллю дослідження конкретної дати її хрищення. Життя княгині набуло ширшого зацікавлення в науковому світі в 1979-84 роках, коли чотири наукові (англієць, росіянин, французи і американець) рівночасно опублікували свої дослідження, і жоден з них не був згідний з результатами других. Це спонукало проф. О. Пріцака зайнятися даними проблемами, вживаючи у досліді дах усі джерела — старокиївські, польські, німецькі, грецькі та латинські. На тій основі він встановив дату охрищення княгині як 957 рік, а місце — Царгород (тоді ще в єдности з Римом). Цю свою тезу проф. Пріцак подав на III Світовому конгресі славістичних східноевропейських студій у Вашінгтоні в листопаді 1985 року.

У своїй брошурі д-р Ф. Сисин подає п'ять статтей: три з них були друковані в журналі Кестон коледжу, Англія, п. н. „Релігія в комуністичних краях". В першій статті д-р Сисин описує розвиток українського православ'я та зосереджується над розривом між реформістами й консерватистами у Православній Церкві в Російській імперії. Він вказує на те, що в Україні та боротьба була пов'язана з національною справою. Д-р Сисин описує відродження Української Православної Церкви в 1920-их роках і під час Другої світової війни й аналізує теперішній стан православних українців в Україні та перспективи майбутнього відродження УПЦ.

В іншій статті д-р Сисин розглядає брошуру видану по-англійськи в Києві п.н. „Східня православна церква в Україні". Ця брошура має за завдання впливати на певні елементи в Канаді, Америці й Европі та демонструвати читачам „розвиток православ'я" в Україні в російському насвітленні. Д-р Сисин викриває в ній цілий ряд фальшивих інформацій та пропущень.

Інші статті д-р Сисина присвячені постаті Олександра Лотоцького, поясненям 19-ох листів Митрополита Липківського з часів брутального знищення Української Православної Церкви і критиці книжки англійською мовою Дмитрія Поспельовського про РПЦ яка тенденційно представляє історію УПЦ і УКЦ. Брошура зі статтями д-ра Сисина була зразу „матеріялом на часі" під час недавнього З'їзду Української Православної Ліги в Піттс-

(Закінчення на стор. 4)

Р. Реґен обвинуватив СССР в порушенні угод

Вашінгтон. — Виступаючи у понеділок, 30-го листопада, у консервативній організації Геритідж фавндейшен, президент Роналд Реґен обвинуватив Совєтський Союз в порушенні умов угоди, протиракетної оборони, підписаної в 1972 році, і заявив, що З'єднані Стейти відмовляться від будь-якої угоди про розброєння, якщо умовою для її підписання стане відмова від створення стратегічної оборонної ініціятиви.

Президент виступав перед консерватистами за кілька годин до того, як на каналі Ен-Бі-Сі було передано інтерв'ю з Михаїлом Горбачовим, в якому генеральний секретар ЦК КП-СС вперше визнав, що Совєтський Союз працює над створенням СДІ.

Промова Президента була дещо різкою по відношенню до Совєтського Союзу, на що звертає увагу кореспондент газети „Ню Йорк Таймс" Джоел Брінклі. Він висловлює здогад, що Президент ставив за мету догодити консерватистам, які незадоволені майбутнім підписанням договору про ліквідацію ракет середнього засягу і оперативно-тактичних ракет.

Президент назвав уряд комуністичної Етіопії „совєтським клієнтом", винним у голоді у своїй країні. „Совєтський Союз посилає Етіопії зброю в той час, як увесь світ посилає туди продукти і медикаменти", — заявив Р. Реґен. Президент обвинуватив Совєтський Союз у створенні „комуністичної тиранії" в Нікарагуа. „Навіть коли кульгає їх власна економіка, совєти видають більйони, щоб змінити комуністичне правління за кордоном — від Східньої Европи до Куби, а також у Камбоджі, Південному Ємені, Анголі, Етіопії, Нікарагуа і Афганістані", — сказав Реґен.

„Коли я зустрінуся з генеральним секретарем Горбачовим, — сказав він під аплодисменти присутніх, — я запитаю його: 'Чи не настав час, щоб Совєтський Союз поклав кінець руїнницьким, непотрібним конфліктам у всьому світі?'"

Президент згадав у своєму виступі і той факт, що Совєтський Союз працює над створенням системи протиракетної космічної оборони не менше часу, ніж З'єднані Стейти. Політичні спостерігачі відзначають, що Реґен, мабуть, і не думав, що Горбачов визнає факт створення СДІ в його країні.

Західні країни мають клопоти з учнями

Рим, Італія. — Італійський тижневик „Експрессо" помістив статтю Крістіни Маріотті під заголовком „Нововиявлені віслюки". Таку безжалісну оцінку дає журналістка підростаючому поколінню в західніх країнах.

Авторка, покликаючись на звідомлення багатьох вчителів і виховників закликає країни, шкільні системи, виховні інституції, Церкви і, очевидно, батьків, рятувати молодь перед занепадом.

„Рятуйте! Ваші діти не вміють писати і навіть читати", — в один голос заявляють численні викладачі, педагоги, соціологи. Кіно, телевізія, поглинули їх, вони відчувають огиду, або байдужість до друкованого слова.

Очевидно, цієї справи не можна узагальнювати, — каже авторка статті, — але й не можна заперечувати, щоєї різновид молодіжного інтернаціоналу неуків, який однаково проявляється і в Ню Йорку, і в Парижі, і в Бонні, і в Римі. Останнє американське дослідження, переведене за розпорядженням Конгресу, кинуло в розпач усю систему освіти. За висновками експертів, лише незначна частина студентів спроможна письмово розв'язати завдання. Опитування у Західній Німеччині доводять, що молоді німці перетворюються на неуків і демонструють вперто свою мовну незрілість. У Франції національний інститут педагогічних досліджень робить застрашуючі висновки: 45 відсотків учнів середньої школи читають так погано, що не можуть зрозуміти зміст написаного завдання.

А в Італії? Останній і найновіший зліт педагогів обговорив проблему, яка поширилась наче інфекція. „В Італії на екзаменах у середній школі 'провалюється' п'ять відсотків учнів". Проф. Енріко Мелято стверджує, що в неуцтві підлітків — винна школа, а на вищому рівні університети. Мелято нарікає також на

(Закінчення на стор. 3)

Р. РЕҐЕН ОСТЕРІГАЄ ПЕРЕД ДЕТАНТОМ

Джексонвилл, Фла. — Не зважаючи на наближення третьої зустрічі на вершинах з генеральним секретарем ЦК КПСС Михаїлом Горбачовим, президент Роналд Реґен, виступаючи публічно перед дорослими громадянами ЗСА, студентами і середньошкільниками у трьох окремих промовах, не вагається публічно порушувати важливі на його думку проблеми Нікарагуа і Афганістану, нав'язуючи свої виступи до недавнього інтерв'ю, яке дав М. Горбачов кореспондентові телестанції Ен-Бі-Сі Томові Брокові, минулого понеділка. Президент остеріг перед новим детантом, який може вийти на користь тільки Москві.

Президент ЗСА думає, що маленька, хай і сусідня держава Афганістан в ніякому разі не становить жадної економічної, стратегічної чи мілітарної загрози для Совєтського Союзу, а радше навпаки, як показала практика вісімрічної війни в тій свободолюбній країні. Під час інтерв'ю М. Горбачов зробив був менш-більш подібне порівняння, що, мовляв, сандіністи в Нікарагуа не загрожують З'єднаним Стейтам Америки. „Я сміявся, що сандіністи у якійсь мірі можуть становити загрозу для такої великої держави, як ЗСА", — заявив М. Горбачов американському кореспондентові. Він вважає, що таке твердження не треба трактувати поважно.

Обидві справи, закріплення комуністичної системи в Нікарагуа і окупація совєтськими військами Афганістану, є у програмі переговорів між Р. Реґеном і М. Горбачовим 7-го і 8-го грудня цього року. Запитаний учнями як він оцінює інтерв'ю М. Горбачова, президент Р. Реґен відповів, що він все відчував симпатію до тієї людини від часу першої зустрічі з совєтським керівником в Женеві. Торкаючись досить наївного питання середньошкільника чи його не турбує зріст популярности Горбачова, Р. Реґен жартома відповів, що він, будучи колись актором, пробував навіть конкурувати з Ерролом Флином. При тому Реґен поставив вимогу, щоб СССР назначив дату відтягнення своїх окупаційних військ з Афганістану, але оминув питання совєтської вимоги, щоб ЗСА припинили військову допомогу для антикомуністичних повстанців муджагедінів. Реґен критикував Совєтський Союз, що він й далі продовжує інвестувати більйони долярів на озброєння і для допомоги комуністичним рухам у західній гемісфері, зокрема для Куби і Нікарагуа.

Єдиною справою від якої президент Р. Реґен не хотів відступати і навіть не бажав на цю тему розвивати ширші дискусії, була справа стратегічної оборонної ініціятиви, над якою, як зрештою признався сам М. Горбачов, працює також СССР, бо це єдина захорона перед агресією і не належить до нуклеарної зброї.

В АМЕРИЦІ

ВАРТІСТЬ ДОЛЯРА ВПАЛА знову на світових ринках серед припущень, що Адміністрація президента Роналда Реґена є цілковито вдоволена з теперішнього стану. Економісти та біржові експерти говорять, що Уряд ЗСА зумисне дозволив на упадок доляра, щоби зрушити Японію та Західню Німеччину допомогти американській економіці запобігти рецесії у 1988 виборчому році. Обидва народи вже зробили деякі кроки в цьому напрямі; однак Білий Дім і секретар Скарбу Джеймс Бейкер хотять це додаткових заходів в цій справі.

З'ЄДНАНІ СТЕЙТИ АМЕРИКИ представили новий плян переговорів над стандартною зброєю, який вимагатиме від країн совєтського бльоку змінити число своїх танків і артилерії до того самого рівня, що й НАТО, що означало б зменшення на 50 відсотків. Цей новий американський плян був представлений минулого тижня для перегляду НАТО в Брюсселі. Офіційні чинники заявили, що представлення цього нового пляну вкаже Заходові чи Москва є справді серйозно зацікавлена в збалансуванні стандартної зброї.

ВІД 1982 РОКУ вашінгтонський пам'ятник полеглим воякам американських військових з'єднань у В'єтнамі служить, як пропам'ятний реєстр 58,156 вояків. Коли в цьому році біля пам'ятника вшановували своїх героїв в Дні Ветерана, виявилося, що на цьому пам'ятнику помилково вміщено прізвище трьох ветеранів, які й досі живуть, це рядовики Роберт Бедкер, Віллярд Крейг і Даррол Лауш. Імена, що є викарбовані в чорному граніті не можна зняти без ушкодження пам'ятника.

СУДОВІ ОПІНІЇ НАПИСАНІ впродовж років суддею Антоні Кеннеді вказують тільки на його обережно критично-недовірливе ставлення до статевих справ згідно з Конституцією ЗСА. Суддя Кеннеді, номінат президента Роналда Реґена до Верховного Суду, мав сумніви до деяких рішень Верховного Суду за головування Ерла Воррена щодо поширення прав оскаржених кримінальників і до судового розгляду питань справ тасьм президента Ричарда Ніксона в 1974 році. Одначе ані в одній з його 20-ти опіній він не заперечив рішення Верховного Суду. В загальному його опінії є стримані з великим пошануванням до традиційности та прецедентів. Ці опінії були передані Урядом президента Реґена сенатській Юридичній комісії, яка буде базувати свої допити, що пічнуться 14-го грудня ц.р. для його одобрення до Верховного Суду.

ОПИТИ ПЕРЕВЕДЕНІ „Ню Йорк Таймсом" та телевізійною мережею Сі-Бі-Ес виявили, що популярність президента Роналда Реґена значно підупала, як і підтримка для Республіканської партії. Однак цей самий опит подає, що демократи заледве чи зможуть використати цю нагоду з уваги на брак добрих кандидатів.

ДЕРЖАВНИЙ СЕКРЕТАР Джордж Шулц заявив на недільній програмі телевізійної мережі Сі-Бі-Ес „Лицем до нації", що праця над кінцевими поправками в договорі про розброєння нуклеарних ракет близького та середнього засягу проходить гладко й не має жадних затримок. Шулц також сказав, що не передбачає жадних проблем, які могли б виникнути в останній хвилині перед зустріччю президента Роналда Реґена та Михаїла Горбачова, яка є назначена від 7-10-го грудня ц.р. у Вашінгтоні.

У КЕЙП КАНАВЕРАЛ, на Фльориді в суботу, 28-го листопада ц.р., без попередних повідомлень вилетіла у простори найсильніша ракета летунської фльоти Ґітан-34Д, з таємним військовим сателітом, про якого цивільний звязок висловився, що є в силі подати моментально перестороги про будь-який ворожий ракетний напад на ЗСА. Шойно 20 хвилин після вилету повідомлено про це пресу.

У СВІТІ

КАНЦЛЕР ЗАХІДНЬОНІМЕЦЬКОГО уряду Гельмут Коль формально запросив генерального секретаря ЦК КПСС Михаїла Горбачова відвідати Бонн. Запрошення вручив на руки міністра закордонних справ СССР Едуарда А. Шеварднадзе німецький амбасадор в Москві. Урядник амбасади, відповідаючи на питання західніх кореспондентів, підтвердив інформацію про передання листа, але відмовився входити в подробиці.

МОСКОВСЬКА „ЛІТЕРАТУРНАЯ Газета" повідомила, що Рада Міністрів, згідно міністерство шляхів, запропонувало підвишку на переїзд московською підземкою, якою користується більшість мешканців столиці СССР. Досі москвичі платили за переїзд в одну сторону тільки п'ять копійок. Міністер шляхів В. Пахомов заявив кореспондентам, що весь дохід з підвишки буде призначений на поліпшення підземки і поширення сітки у всіх частинах Москви. Газета підкреслює, що тисячі осіб, особливо працівники міністерств, поліції, КГБ й інших установ користуються безплатними виказками для переїзду, що також надщерблює бюджет управління підземкою.

ЧОТИРИ КОЛЮМБІЙЦІ, три жінки і один мужчина, стали перед судом в Англії за те, що вони намагалися перевезти до Великобританії 15,4 фунтів кокаїни. Колюмбійці були арештовані британською поліцією на летовищі Гітро. Кокаїна була захована у книги, витята середина яких була виповнена наркотиком. Великобританія строго карає чужинців за перевіз наркотиків, тому колюмбійці можуть отримати від 15 до 25 років тюрми, якщо їм докажуть їх вину.

У СХІДНЬОМУ БЕРЛІНІ комуністичні власті наказали заарештувати 21 релігійних активістів, переважно вірних Протестантської Церкви, закидаючи їм нелегальну антидержавну діяльність. Єпископ тієї Церкви Ґотфрід Форк заявив кореспондентам, що поліція зробила обшук у церковних приміщеннях і забрала усі писальні і копійні машини і екземпляри церковного журналу, який появляв ся раз в місяць.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00 UNA members 1 year — $15.00. Change of address — $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda".

Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda"

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Промощений шлях до історичного договору

Уже в дорозі літаком до своєї фарми в Каліфорнії, щоб там перевести у родинному гурті День Подяки, в минулу середу, 25-го листопада ц.р., президент Роналд Реґен радісно проголосив, бо він саме отримав вістку від державного секретаря Джорджа Шулца, що у триденних торгах з совєтським міністром закордонних справ Едуардом Шеварднадзе дійшло до згоди щодо верифікації нового договору. Ця справа була найбільшою перешкодою на шляху до нової конференції на вершинах Реґена і Михаїла Ґорбачова, на якій вони мають підписати перший в історії американсько-совєтських взаємин договір про редукцію частини існуючого стратегічного арсеналу по обох сторонах. За цим договором мають до трьох років знищити всі ракети з атомовими „головками" на віддаль від 315 до 3,125 миль.

Конкретно, мають унешкідливити 572 американські ракети типу Першінґа, стаціоновані в п'ятьох членських країнах НАТО, та водночас мають по совєтському боці знівечити 683 ракети типу СС-20 і СС-23, стаціоновані на території Східньої Німеччини і Чехо-Словаччини, з прицілом на захід. Ґорбачов прислав своєму міністрові Шеварднадзе до Женеви наказ — погодитися на право обох сторін переводити інспекцію в арсеналах ракетної зброї та у фабриках цих ракет.

Практично, цей договір, що його мають підписати у Вашінґтоні 9-го грудня, Реґен і Ґорбачов, не має великого значення. Бо за проголошеними у газетах твердженнями фахівців, редукція ракет на середню віддаль зменшить вогневу силу арсеналів обох суперпотуг тільки на 4 відсотки. Але має величезне політичне і психологічне значення. Для Роналда Реґена — це персональний тріюмф, бож він, тільки прийшовши до влади тому сім років, зразу відкинув концепцію припинення перегонів у зброєнні обмежуванням чи „замороженням" існуючого стану арсеналів. Договір, підписаний на такій базі президентом Ричардом Ніксоном і Леонідом Брежнєвим. Москва негайно зламала, почала далі збройтися і це тоді настав той момент, коли большевики „наздігнали і перегнали" Америку своїм збройним станом. Дві попередні зустрічі Реґена і Ґорбачова, у Женеві і в Ісляндії скінчилися невдачею з двох причин: 1) Ґорбачов вимагав, щоби Реґен вирікся пошукування нової оборонної протиракетної зброї із космічного простору („зоряна війна"), на що Реґен ніяк не погодився і 2) Ґорбачов не хотів виректися совєтського „принципу", що ніякі чужинці не мають права робити контролю на совєтській території. Твердість Реґена в обох тих пунктах перемогла. Ґорбачов зрозумів, що не можна шантажувати і силувати Америку і що права „зоряної війни" дійсно, як твердить Реґен, не може становити предмету торгу. І зрозумів, що Америка не підпише ніякого більше договору в ділянці зброї — без права перевірювати, чи Москва підписаний договір шанує. Реґен не піддався натискові з боку американських ліберальних „пісніків" ані закордонних. Він зумів почерез свого державного секретаря Шулца переконати політичних і військових лідерів НАТО, що краще позбутися американських ракет Першінґа з одночасним знівеченням звернених на захід кількасот совєтських ракет, аніж переводити дальші перегони у зброєнні з дальшою атмосферою страху перед третьою світовою війною.

Уже писалося на цих сторінках, що Ґорбачову і Реґенові потрібна нова зустріч на вершинах і що кожному з них з уваги на внутрішні відносини в СССР і в Америці потрібний зріст престижу і популярности обох тих мужів. Совєтському Союзові грозить економічна катастрофа, треба відвернути увагу совєтських громадян від скандальної недостачі у крамницях, молока, масла, м'яса і черевиків, — знову ж Реґенові треба протиставити ворожий йому ліберальній більшості з Конґресу успіхи в ділянці закордонної політики. Після схвалення компромісового державного бюджету з редукцією дефіциту на 32 більйони і підписання з Ґорбачовим договору про редукцію ракетної зброї — напевно піднесе престиж Реґена, бо це таки великі успіхи. Політична позиція Реґена скріпиться і зискає ціла Республіканська партія у найближчих виборах на президента.

О. Г.

А НАЙБІЛЬШИЙ ЗЛОЧИНЕЦЬ ЖИВЕ У МОСКВІ...

Гонче цькування та скажена гонитва за так званими „воєнними злочинцями" посилюється. Ось тепер відкрили документи в Організації Об'єднаних Націй і в цих документах мають бути повні списки отих злочинців. Хоч війні вже скоро прийдеться святкувати піввіку, гончі не втихають, хоч і їхнє діло другорядне, бо за всією цією акцією стоїть не менший злочинець, який, щоби закрити свої злочини, пустив погоню за другими злочинцями. І що у висліді маємо? На суд, що його винесли як світову, „показуху" попала людина, що сама була жертвою цього урядового злочинства і тільки завдяки химерній долі попала не на списки смертників, а була приневолена стати тюремним сторожем. Зрозуміла річ, в ООН не знаходять списків оцих злочинців, центром яких була Москва. Хоч і про них знають і замовчати їх не вдасться. Ось і теперішній генсек не міг поминути цієї справи у своїй промові на врочистому засіданні центрального комітету КПС і Верховної Ради СССР, присвяченому 70-річчю Жовтневої революції. Хоч і віддав він хвалу Сталінові за „розвінчання троцькізму", то не міг і він простити кривавому диктаторові його „відступ від ленінської політики щодо селянства", не міг замовчати про „грубі порушення принципів колективізації". Не забув Ґорбачов Сталінові „грубі політичні помилки, сваволю і репресії 30-их років". Він точно заявив перед усіма партійними представниками і всіма представниками соціялістичних та й не тільки соціялістичних урядів, які з'їхалися до Москви відсвяткувати 70-річчя революції: „Вина Сталіна і його найближчого оточення перед партією і народом за допущені масові репресії та беззаконня величезна і непростима". Щобільше Ґорбачов додав, що „процес відновлення справедливости не було доведено до кінця і фактично припинено в середині 60-их років". Тепер за його уряду треба повертатись до цього процесу. Політбюро ЦК створило комісію для всебічного розгляду нових і вже відомих раніше фактів і документів, які стосуються цих питань.

Це правильно сказано. Правда, Сталіна вже під суд не поставлять; його немає. Але ось у Москві живе один з головних відпоручників і посіпак Сталіна, добре відомий в Україні Лазар Мойсейович Каґанович. Це той самий Каґанович, який підготовив усю ганебну акцію насильної колективізації в Україні, під час якої згинуло близько сім мільйонів наших селян. Це той самий Каґанович, який перевів акцію знищення всієї української інтеліґенції, підсунувши цілу інтриґу фальшивих обвинувачень. Це Каґановича вислав Сталін в 1925 році партійним секретарем в Україну, щоби покінчити українізацію та знищити і культурну і біологічну основу українського народу. Каґанович виконав своє завдання з безпощадністю, терором і голодом. Ще після війни, коли знову появилась небезпека відродження української національної думки, Сталін знову в 1947 році вислав заслуженого опричника Каґановича в Україну, де він перевів нову чистку інтеліґенції.

Лазара Каґановича засудив уже Хрущов на славному двадцятому з'їзді партії у 1956 році. Тоді Каґановича усунено з партії, та все ж не поставлено під суд, щоб викрити на суді його злочини. Кажуть, що Каґанович мав сказати Хрущову: а ти робив те саме. Хрущов не заперечував, але додав, що він робив під керівництвом Каґановича, який був відповідальний за весь терор в Україні двадцятих і тридцятих років, ба навіть і потім після закінчення війни, коли Сталін призначив його знову секретарем партії в Україні. Не зважаючи на всі ці явні обвинувачення, ніхто не ставить Каґановича під суд, ні в Москві, ні в Єрусалимі, де такі чулі для злочинів. А всі злочини Каґановича доконані не у страшний воєнний час, але в час миру, перед війною, коли будувалась „соціялістична вітчизна", чи теж вже після війни, коли вже не було загрози ні від фашизму, ні від капіталізму. Каґанович спокійно проживає у столиці цієї соціялістичної вітчизни, та й живе, і непогано живе, на кошт громадян цієї вітчизни, якій заподіяв він стільки лиха.

Про Каґановича стало відомо тепер у світі. Саме вийшла у видавництві МекМілен книжка під назвою „Кремлівський вовк", що є біографією оцього большевицького вельможі. Книжку написав племінник Каґановича Стюарт Каган, який мав нагоду відбути довге інтерв'ю зі своїм родичем у його московському помешканні. Лазар Каґанович народився у малому селі Кабани, віддаленому на 75 миль від Києва. Почав свою партійну кар'єру вже від 1917 року в Ташкенті. До повного значення прийшов у двадцятих роках завдяки своїй жорстокості і аморальності. Це він був відправлений на розмову з Крупською після смерти Леніна, щоби її поставити на коліна перед Сталіном. Це він допоміг Сталінові позбутись головного конкурента до влади Троцького. За це став головним дорадником і співробітником Сталіна і його головним опричником. Як пише автор Стюарт Каган, який у своїй книжці пояснив в заголовку ролю Каґановича, назвавши його архітектом страху в Совєтському Союзі, Каґанович не виявив співчуття і для своїх земляків; в його реєстрі знищені і жиди. Щобільше, коли після війни Сталін висунув обвинувачення проти брата Лазара Каґановича-Михайла, що тоді був комісаром авіяції, у коляборації з німцями, то і тоді Л. Каґанович не виявив ніякого співчуття; він просто передав братові пістолю, а той послушно застрілився.

Хрущов не ставив вимоги, щоби судити тих, хто завинив у сталінському терорі і в цілій тій злочинній

(Закінчення на стор. 4)

НА МИСТЕЦЬКІ ТЕМИ

Теодор Терен-Юськів

Концерт у 25-ліття 72-го Відділу Союзу Українок

Залі Українського Інституту Америки були не тільки переповнені публікою 8-го листопада, по полудні, але були і сповнені ювілейного гамору та піднесеного настрою. Громада прибула, щоби з признанням відзначити срібний ювілей праці наших жінок у цьому відомому 72-му Відділі СУА. Ще ж бо і дохід із цієї імпрези призначено на дуже важливу і побажану ціль: побудову Українського Музею у Ню Йорку.

Головним виконавцем задуму цього оригінального, святкового, довжелезного концерту (його точок вистачило б і на дві програми) була відома всім, колишня оперова співачка Ситі опери Марія Лисогір. За час свого 25-літнього існування, цей Відділ СУА влаштував в інституті 22 пополудневі молодечі концерти т. зв. музичні матіне. Кращих виконавців із цих давніших матіне, тепер запрошено виступити на цій ювілейній імпрезі.

Мистецька програма (може про промовців напише хтось інший) складалася зі співочих та інструментальних точок. Першою виступала Одарка Полянська, що виконала на арфі „Сольфеджетто" К.П.Е. Баха, „Концерт" Б-дур Генделя, „Менует любови" Масне та „Нічну пісню" К. Сальседо. Тон Одарки приємний і ніжний, проте було б краще, якби вона була дещо підстроїла арфу. Молода меццо-сопрано Калина Чолган заповідається голосово вийнятково надійно і добре. Звичайно, на початку виступу є завжди морока з хвилюванням, яке від'ємно впливає на віддих. І тому староіталійська арія, милозвучна, як наша народна пісня, „Ніна" Перґолезі була дещо хитка щодо чистоти тонів. Зате добре випала „Утоптала стежечку" Степового (слова Шевченка), а ще краще нелегка арія з опери Сен-Сана „Самсон і Даліла": „Моє серце". Шикарно і гарно виглядала піяністка Уляна Піньковська - Сенчишин, проте з її заподаними в програмі точками не все було доладно. Ми не були аж надто цікаві, як вона заграє Шопена чи Хачатуріяна (на Союзівці грала влітку бездоганно), а нас манило почути твір рідного Людкевича, що вона його занехала. Взагалі чомусь вона, цим разом, занадто хвилювалася. Але таке трапляється.

Сопрано Лариса Маґун-Гурин виконала теж поза програмкою „Плавай, плавай, лебедоньку" Стеценка (слова Шевченка), а далі арії з опер „Манон Леско" та „Мадам Баттерфляй" Пуччіні. Хоч може не була вона того дня при найкращому голосі (йдеться про деякі високі тони), однак при ювілейному настрої слухачів успіх її не був послаблений. Арфістка Марґарита Леськів-Пірс обов'язково підстроївши арфу, заграла справді гарно „Пасакалью для арфи" Генделя та сучасний „Концертовий етюд" Ф. Ґодфройда.

Пісні Івасюка у виконанні Олеся Кузишина — до речі, єдиний виконавець, який вживав мікрофон — були дещо заголосні і тому йшли врозріз з рештою програми. Гадаю, що з самою грою на фортепіяні Кузишинові могло пощастити краще.

Сопрано Оленка Геймур — це одна з тих, що намагаються іти музичним шляхом життя. Вона виступає на концертах, співала вже і в опері, навіть Ситі опері в Ню Йорку. Вона теж не зовсім трималася програмки. Замість арії з „Фавста" Ґуно, вона проспівала патетичну арію з опери „Ля Валлі" Пуччіні: „Оце піду я далеко" та вдячну, арію-пісню зі світової оперети Легара „Весела вдовичка": „Вілія" (по англійськи). З українських творів почули ми чудову „Спи дитинко моя" Людкевича. Голос Оленки змінився, стемнів дещо, це гарно. Однак вона мусить уважати тепер ще пильніше, щоби при цій барві звуку не згубити верхшкових тонів.

Молода піяністка Надя Богачевська виконала популярний „Прелюд оп. 25, ч. 5, Рахманінова і „Баляду" оп. 23, ч. 1, Шопена, а на „біс" „Колискову" Барвінського. Гра її була однією з найкращих точок концерту. В неї дійсно відчувається молодечий талант. Успіх у публіки був великий. Крім технічного вивінування у її грі є музична тонкість вичуття краси та глибина задушевности. Вона теж повинна вибрати музичну путь життя. Сподіваємось почути її і на інших імпрезах.

Ліричко-кольоратурне сопрано Марія М. Волянська, після американської бродвейської речі, якої не було в програмі, виконала арію з опери „Ромео і Джулієтта" Ґуно та народну „Ой на горі сніг біленький" в обробці Кос-Анатольського. Голос її куди цікавіший у горішньому реґістрі. Вона могла б менше рухатись чи грати на сцені. В інтерпретації вона мусить триматися більше клясичного стилю. У розвої голосу зробила поступ.

Тріо бандуристок — Ліля Павловська, Оля Ходоба і Дарія Лещук, не заподавши до програмки заголовків пісень, повинні були принаймні їх заповісти перед відспіванням. Без супроводу бандур вивели вони пісню про „чужину не родину", а з бандурами „Ой гиля, гиля" та гумористичну, успішну „Ой хотіла мене мати за музику заміж дати". Своїми піснями і виконанням вони подобались слухачам.

Музикальним і гнучким акомпаньятором концерту був досвідчений піяніст Іван Колодій.

Публіка, при ювілейному настрої, оплескувала точки

(Закінчення на стор. 4)

Роман Кухар

ДОБА ХРИЩЕННЯ РУСИ - УКРАЇНИ — ТЕМОЮ ПОВІСТИ

Іван Филипчак, „За Сян!", історична повість з кінця X і початку XI ст. в Україні, третє справлене видання, передмова до першого видання з 1927 року, спогад про батька-письменника з-під пера д-ра Бориса Филипчака, відтворення обкладинки з оригіналу мисткині Марти Анни, портрети Володимира Великого та проф. І. Филипчака, В-во Ю. Середяка, Буенос-Айрес, 1987, ст. 191

Історична повість Івана Филипчака „За Сян" особливо замітна між його повістевими відтвореннями різних періодів з історії Київської Руси-України від X до XIУ ст. Назву твору „За Сян" узято з клича польського агресивного князя Болеслава Хороброго, що здобув щоправда на коротко Київ після смерти Володимира Великого, але син Володимира, Ярослав Мудрий, в погоні за втікачем Болеславом розгромив його війська в відвороті з Києва між Перемишлем і Сандомиром та приневолив польські з'єднання далі відступати, згідно з панічним Болеславовим закликом своїм військам — „За Сян"!

У моральному сенсі — рішальної перемоги над традиційним ворогом України — Польщею, повість ця має особливе, виховне значення. Її важливість теж у історично-викривальному розумінні, а саме в питанні правного посідання розположених найдалі на заході українських земель (включно з Лемківщиною), а зокрема т. зв. „Червенських городів", що їх загарбала згодом Польща й упродовж століть польські королі оспорювали їх законним власникам — володарям Київської Руси й Галицько-Волинської Держави. За них і велись постійно війни й бої між обидвома народами. Частини отих наших корінних земель на заході, з Лемківщиною над Попрадом і Дунайцем, що включали Сянік, Дуклю, Балигород, Ряшів, та „Червенські міста" (Белз, Червень), увійшли ще в IX ст. за Олега Віщого у склад державних посідань Руси-України. За чеського володаря, Болеслава, тестя Володимира, частина цих земель перейшла під його панування, але в 981 році Володимир Великий відобрав їх від незаконних займанців, притому й одружившись із донькою Болеслава, Вишеславою. Зате, з черги, польський завойовник Болеслав Хоробрий, згодом зі своїм зятем, Святополком, напав на Київ 1018 року, причому й зайняв уперше західньоукраїнські землі, яких зрікся у користь військового союзу з Болеславом Окаянний Святополк. Та невдовзі, в 1019 році, Ярослав Мудрий, син Володимира, прогнав обох наїзників з рідних земель за Сян, і геть аж за Вислок на Заході.

Та ще з одного погляду, либонь найзнаменнішого, має повість Івана Филипчака особливе значення. У ній закроєно широкий засяг з ранньої історії нашої батьківщини — дохристиянський і післяхристиянський, власне один з найсвітліших періодів величі Руси-України, саме за володінь Володимира Великого й Ярослава Мудрого. Повість ця стане в багато дечому за відкриття для не одного читача. З неї можна виловити чимало менш відомих фактів і подій того, не зовсім освоєного, повного прогалин, часу. Наприклад, польський войовничий Болеслав, в союзі з Гайнріхом II, цісарем Святої Римської Імперії Німецького Народу, громив братніх з поляками, надлабських і поморських слов'ян, прискорюючи їхню ґерманізацію й загибіль. Або інший приклад для відсвіження історичної пам'яті: Святополк Окаянний, син Володимира та грецької його першої вдови (теж удови Володимирового брата Ярополка), одружився з донькою Болеслава, Собіславою і почав з нею та німецьким єпископом Райнберном накидати Києвлянам римо-католицький обряд, а щоб запевнити собі наслідство київського престолу, Святополк зважився на такий жахливий злочин, як убивство своїх братів Бориса, Гліба й Святослава, за що й отримав в історії клеймо Окаянного. За його допомогою Болеслав завзявся зміцнити свої династичні претенсії до столичного Києва шляхом одружіння з Предславою, донькою Володимира від його дружини Рогніди, проте дістав від неї „гарбуза", як колись Мешко від чеської князівни Вишеслави. З Рогнідою мав Володимир теж синів Ізяслава, Мстислава, Ярослава і Всеволода. З відомих Володимирових дружин згадується власне Вишеславу, Рогніду й останню, після охрищення, візантійську царівну Анну. До речі, Анна померла насправді в 1011 році, ще до смерти Володимира (15-го липня 1015 р.), а не після 1018 року, як подано в картині її пірвання з Предславою Болеславом.

Повість „За Сян" дуже почитна й цікава „духом часу", що його вдатно відтворює автор образними сценами сватання й весілля, чи всенародними ярмарками, на підставі джерельних матеріялів. Його твори, в цілому, надаються на шкільну лектуру нашій молоді, з метою пластичнішого вивчення рідної історії.

Степан Яворський

Дослідна праця про нацистських воєнних злочинців у Канаді

III.

А. Родал пояснює прихильну характеристику заяви британського міністерства тим, що, мовляв, Великобританія була під пресією, щоб позбутися членів Дивізії. Вона твердить, що британські власті кооперували з українськими представництвами в цьому, що вони замовчували деякі аспекти історії служби в Дивізії. Британські власті підкреслювали антикомуністичну мотивацію членів Дивізії і брак специфічних обвинувачень за воєнні злочини проти них.

Значну частину своєї праці А. Родал присвячує справі старань про допущення членів Дивізії до Канади. Ці старання провадило Центральне Українське Допомогове Бюро в Лондоні під проводом його директора Богдана Панчука, а в Канаді — з боку Комітету Українців Канади і з боку українських парляментаристів. Авторка часто згадує ім'я Б. Панчука і покликається на його листи і меморандуми. Б. Панчук завзято боровся за право членів Дивізії на іміграцію до Канади і обстоював їх добре ім'я. Він посилав меморандум прямо до кабінету міністрів канадського уряду, заперечуючи ворожі наклепи на Дивізію і підкреслюючи позитивні користі для Канади від цих іміґрантів. Б. Панчук продовжував цю акцію після того, як його вибрали головою Союзу Українців у Великобританії. Можна без перебільшення сказати, що члени Дивізії завдячують покійному Б. Панчукові більше ніж будь-кому, хто був в справі Дивізії заанґажований.

Сама А. Родал признає, що „Центральне Українське Допомогове Бюро було відповідальним за влаштування переїзду 8,000 членів Дивізії з Італії до Великобританії в травні-червні 1947 року, щоб запобігти репатріяції цих людей внаслідок договору між Італією і Совєтським Союзом".

Одначе, канадський уряд не спішився приймати членів Дивізії ні гуртом, ні індивідуально. З документів, які А. Родал цитує, виразно видно, що відповідальні урядовці так міністерства іміграції, як і міністерства закордонних справ, під тиском лівих і жидівських чинників, знаходили щораз нові арґументи, щоб не дозволити на іміграцію цих людей. Лише рішуча постава покійного Б. Панчука, інтервенція Комітету Українців Канади і тиск з боку українських членів канадського парляменту зламали цей опір, і тільки весною 1950 року наступила зміна у становищі канадського уряду. Не зважаючи на жидівські протести, 31-го травня 1950 року кабінет міністрів Канади дав згоду щоб: „Українці, які сьогодні перебувають в З'єднаному Королівстві, були допущені до Канади, не зважаючи на службу в німецькій армії, під умовою, що вони відповідають в усьому іншому вимогам іміграційних правил. Вони повинні пройти спеціяльну перевірку політичної благонадійности".

Після оприлюднення цього рішення Самуель Бронфман, крайовий президент Канадського жидівського конгресу, висловив обурення його організації міністрові громадянства і іміграції відносно урядового рішення допустити до Канади есесівських добровільців — членів нацистської організації, яка була визнана кримінальною в Нюренберґу. Бронфман заявив, що Канадський жидівський конгрес має серед своїх документів інформацію про це, що Дивізія була пов'язана з німецькими есесами, та вимагав повного дослідження цих зв'язків. Міністер громадянства і іміграції, Гарріс відповів, що немає мови про допущення Дивізії як групи, та що кожний член Дивізії проходитиме строгу перевірку. Він додав, що він готовий відкласти одобрення індивідуальних аплікацій на приїзд до Канади, щоб дати змогу Канадському жидівському конґресові нагоду прислати конкретні інформації.

У вересні 1950 року Бронфман скаржився Гаррісові, що Канадський жидівський конгрес на мав змоги дати інформації про поодиноких членів Дивізії, лише про Дивізію як цілість. Нові директиви були вислані до Лондону в листопаді 1950 року з інструкціями щоби відновити перегляд аплікацій на іміґрацію, з тим, що всі апліканти мусять пройти перевірку.

У цьому самому місяці Канадський жидівський конгрес вислав міністрові Гаррісові листу 94 імен цих людей, які вважалися небажаними. Було, однак, зазначено, що ці імена не конечно пов'язані з членами Дивізії. Подані імена, в багатьох випадках, були лише прізвища, до того ж досить поширені серед українців. Лише троє людей перевірено детально.

А. Родал підсумовує свій розділ про Дивізію „Галичина" наступними словами (цитую): „Не зважаючи на постійні заходи з боку українських організацій і членів парляменту і, не зважаючи на інтервенції британських властей, щоб Канада прийняла членів Дивізії, які були демобілізовані в 1948 році, канадський уряд стримав своє рішення про дозвіл на іміграцію на два роки. Правдоподібно причиною цієї непохитности уряду була етнічна „преференція", або дискримінація проти українців, беручи під увагу, що в 1948 році було дозволено на іміґрацію балтійців, які також служили у відділах есесів. З пом'якшенням політики по відношенні до фольксдойчів і німців, що служили у Ваффен СС взагалі, уряд, з певним ваганням, одобрив доступ колишніх українських есесів.

Як згадано раніше, можливо, що принаймні деякі одиниці, які служили у спонзорованих нацистами відділах української поліції-міліції і які були вживані в антижидівських акціях в 1941 і 1942 роках, були прийняті до Дивізії перед, або після битви під Бродами. Перевірка британською службою безпеки була в найкращому випадку поверховною. Канадський уряд, під тиском Канадського жидівського конґресу, підсилив, у певній мірі процес перевірки. Але коли це показалося політично корисним, уряд занехав дальшу докладну перевірку".

Молода наукова сила

Д-р Р. М. Багрій

Д-р Романа Мирослава Багрій, яка читала доповідь про „Джіммі Гіґґінса" на конференції Леся Курбаса 3-го жовтня в Ню Йорку, є ассошієйт-професором української літератури і мови в Йорк університеті в Торонто, де живе зі своїм мужем Денисом Пікуликом і зі своїми трьома дітьми.

Вона належить до молодшого покоління науковців, що народилися після війни. Виростала в місті Гамилтоні в Канаді і почала викладати в університеті маючи 21 рік. Зробила докторат з української і російської літератур у 1978 році в Торонтонському університеті. Ще у 1972 році написала одну із перших на Заході статтей англійською мовою про Леся Курбаса, яка була надрукована в нанауковому журналі Канадської асоціяції славістів.

У тому самому році з'явилася її англомовна рецензія книжки „Лесь Курбас: Спогади сучасників" у журналі „Канадсько-американські слов'янські студії". Також є авторкою вступу до англійського перекладу „Чорної Ради" професора-емерита Торонтонського університету д-ра Юрія Луцького.

Більшість наукових статтей Р. Багрій є у канадських наукових журналах, хоча цього року з'явилася її стаття про Винниченка в „Сучасності" (за квітень) і стаття про Вальтера Скотта і Пантелеймона Куліша в „Анналах УВАН". Р. Багрій тепер працює над антологією української літератури в англійському перекладі. У „Свободі" цього року була стаття про українські студії в Йорк університеті в Торонто.

Західні...

(Закінчення зі стор. 1)

викладачів, багато яких дістали право викладання без будь-яких на те підстав.

Опитування підтвердили, що вчителі дають забагато простору для „розмовної мови", комп'юторів, телевізії, а замало практичному застосуванні мови і правильної побудови речень.

Опитування підтвердили цей нерадісний висновок: підлітки розцінюють школу як другорядний „звичай" знання, які вона дає, ігнорують і вважають, що вони їм мало пригодяться в житті. Тому вони мало читають (більше дивляться на телевізію). Аж 40 відсотків не спроможні були переповісти ані одного закордонного прочитаного ними твору. Але як тільки залишають шкільні лавки їхнє зацікавлення скеровується в цілком іншому напрямі. Багато учнів заявили, що вони цікавляться фотографією танцями, кінокартинами, телевізією та іншим.

Італійська авторка каже, що у порівнянні з іншими країнами Італія не стоїть на останньому місці. Наприклад, кожен третій із запитаних студентів в ЗСА заявив, що Рузвелт був президентом Америки під час війни у В'єтнамі, половина не знала хто такий був Сталін чи Черчіль, відкриття Америки вони перенесли майже на два століття вперед. Комічно виходить з американцями, які вважають Пітера Устінова, британського кіноактора, героєм російської революції. Не менше див діється зі словами такими, як „романтизм", „кубізм". Деякі студенти кубістами назвали жителів Куби, 39 відсотків заявили, що це „художники", 27 відсотків, що це художня течія.

Ситуація в СССР і взагалі на Сході Европи дещо краща, але совєтський автор Констянтин Жура, який зав дав собі труду, щоб перекласти з італійської статтю К. Маріотті і помістив її у газеті „Молодь України" з 12-го листопада, може з розмислом не хотів займати становища до цієї „внутрішньої теми".

СОВЄТСЬКЕ ПРЕСОВЕ агентство повідомило, що в Грузинській ССР, поблизу Тбілісі, наступив зудар двох поїздів. Були жертви в людях і багато поранених, але совєтські джерела дуже скупі на інформації про внутрішні катастрофи і тому не подали точного числа осіб, що стали жертвами цієї катастрофи. Спеціяльна комісія міністерства шляхів, всесоюзна і республіканська, розпочали слідство в тій справі.

Українка ширить інформації про Україну

О. Цегельська

В Кларксоні, Джа., у приміщенні ДеКалб коледжу 4-го жовтня ц.р. відбувся цікивий та дуже інформативний концерт української музики піяністки Ольги М. Цегельської. Організатором концерту була асоціяція учителів музики в Атланті ҐАМА. В програмі брали участь представники поодиноких повітів, що є членами цієї музичної організації. О. Цегельська була репрезентанткою асоціяції учителів музики повіту Коб. Організатори звернулися до О. Цегельської щоб вона виступила в українському народному строї з вступним словом про культуру і історію України.

Вступне слово розпочала О. Цегельська описом київського народного одягу, а що Київ є колискою Руси-України, була нагода сказати про Тисячоліття, переслідування релігії в Україні та ліквідацію Українських Церков. При описі народного інструменту, бандури, вона згадала про винищення українських бандуристів, русифікацію та голод в 1932-33 роках в Україні. В програму виступу з бандурою входили українські народні пісні.

Як учителька гри на фортепіяні, О. Цегельська зарепрезентувала себе двома українськими композиціями: „Ліричною поемою" М. Фоменка і „Арканом" А. Кос-Анатольського. До вступних пояснень були включені дані про композиторів.

Виступ Цегельської зробив дуже добре враження, бо зразу після нього організація пресбитеріянської церкви запросила її виголосити в них доповідь про „Стан Української Церкви в Совєтському Союзі".

ТЕПЕРІШНІЙ КЕРІВНИК, тобто перший секретар компартії і президент Афганістану Наджібулла, закликав у своїй промові до об'єднання усіх національних сил в країні і при тому заявив, що совєтські окупаційні війська напевно покинуть Афганістан на протязі чергових 12 місяців. Він також закликав керівників антикомуністичного руху спротиву, командирів партизанських частин прийняти пропозицію про відбуття міжнародної конференції для полагодження конфлікту в Афганістані з участю З'єднаних Стейтів Америки і Совєтського Союзу. Вже самий факт, що так званий афганський парлямент обрав Наджібулла президентом одноголосно вказує, що він збирається грати першу скрипку при формуванні коаліційного уряду, на що, очевидно, мугаджедіни не погодяться.

Вісті з Оттави

В середу, 13-го жовтня ц.р., Товариство Українських Канадських Професіоналістів і Підприємців влаштувало показ фільму про Данила Шумука, недавно зробленого організацією Міжнародна Амнестія. Перед показом цього фільму була доповідь продуцента Лойда Татарина, директора комунікації Міжнародної Амнестії на Канаду. Лойд Татарин, канадець українського походження, народився в місті Садбурі, Онтаріо. Він був визначним журналістом канадської радієвої і телевізійної сітки Сі-Бі-Сі і є автором трьох книг на соціяльні і гуманітарні теми. У своїй доповіді він розказав про подорож до Англії, Швайцарії і Британської Колюмбії в зв'язку з робленням фільму про Шумука, а також розповів про діяльність Міжнародної Амнестії у цілому світі.

* * *

В суботу, 24-го жовтня, українська громада в Оттаві відзначила 50-ліття подружнього життя відомих громадських діячів Катерини і Володимира Норрісів. Коло 200 осіб зібралося у приміщенні українського католицького собору, підкреслюючи тим своє признання родині Норрісів за їх віддану і невпинну працю для української громади.

* * *

В середу, 28-го жовтня, до Оттави завітав Йосип Тереля. З ініціятиви посла Андрія Вітра Тереля виступив на пресовій конференції в будинку федерального парляменту. Гостя представив посол Андрій Вітер, а після нього коротко промовив о. Мирон Татарин, який був рівночасно перекладачем для Йосипа Терелі.

Йосип Тереля відповідав на запитання кореспондентів англомовної преси, описуючи стан Української Католицької Церкви в Совєтському Союзі та боротьбу релігійних активістів за леґалізацію цієї церкви. Відсидівши 23 роки і 4 місяці в совєтських тюрмах, концентраційних таборах і психіятричних заведеннях, він апелював до преси вільного світу, щоб не вірити совєтським запевненням про свободу релігії в комуністичній імперії. Комуністичний режим поборює релігію на кожному кроці, і тисячі релігійних активістів сидять по тюрмах, концентраційних таборах і психіятричних заведеннях.

Після пресової конференції Йосипа Терелю запросили до парляментарної галерії спікера Палати Громад на період запитів під час парляментарних дебат. Посол А. Вітер повідомив присутніх офіційною заявою, що в ґалерії знаходиться довголітній в'язень совєтських тюрем і таборів. Після періоду запитів посол А. Вітер разом з Й. Терелею і о. М. Татарином були прийняті прем'єр-міністром Канади Браяном Малруні на короткій авдієнції.

По полудні Йосип Тереля давав свідчення перед Комісією Людських Прав Федеральної Палати Громад про релігійне переслідування в Совєтському Союзі. Члени цієї Комісії отримали англійський текст заяви Йосипа Терелі, як також інші матеріяли про переслідування релігії в СССР. Майже цілу годину Йосип Тереля при допомозі о. М. Татарина давав вичерпуючі відповіді на запитання членів Комісії.

Того ж вечора Комісія „Канадці за справедливість" влаштувала прийняття для членів парляменту, репрезентантів етнічних груп, преси і запрошених гостей з нагоди приїзду Йосипа Терелі. На цьому прийнятті було понад 30 членів парляменту, включно з заступником прем'єр-міністра Канади Доном Мазанковським, міністром справедливости Рамоном Гнатишиним, міністром фінансів Майклом Вільсоном і міністром іміґрації Джеррі Вайнером. Всі вони познайомились з Й. Терелею.

З нагоди цього прийняття президент Комісії „Канадці за справедливість" Ал Паце вічіюс попросив адвоката Джона Сопінку, який заступав інтереси Комітету Українців Канади перед Комісією Дешена дати його опінію про поправку до кримінального кодексу, на підстаі якої будуть судити тих воєнних злочинців, які були досліджувані Комісією Дешена і проти яких були достатні докази їхньої вини. Джон Сопінка сказав, що процеси обвинувачених воєнних злочинців будуть дуже довгі, і тяжко передбачити, коли вони можуть бути закінченні. Річ у тому, сказав Сопінка, що Канадська Хартія Людських Прав ґарантує кожній особі в Канаді право на об'єктивний і справедливий суд, а з огляду на конечність користуватися документами і свідченнями з тоталітарних країн, є неможливим очікувати, щоб такий суд міг бути абсолютно справедливим. Після Джона Сопінки коротко промовляли Дон Мазанковський і Рамон Гнатишин. Вони запевнили присутніх, що канадський уряд буде настоювати на тому, щоб справедливість у цих процесах була безсумнівною.

Належиться дати признання послові А. Вітрові, який постійно і безкорисно помагає українцям в їх активностях. Після передчасної смерті покійного сенатора Павла Юзика А. Вітер став головним речником українських інтересів у парляменті і при уряді. Українці в Торонто, а особливо в його виборчій окрузі, повинні подбати про те, щоб в наступних виборах він знову був вибраний і щоб він дальше репрезентував українські інтереси.

* * *

Того самого вечора, 28-го жовтня, відбулася інша церемонія в приміщенні федерального сенату, на якій д-р Петро Саварин, президент Свотового Конґресу Вільних Українців, і Ольга Фуґа, довголітня громадська діячка міста Вінніпеґу, отримали Орден Канади за їхні заслуги в громадській праці. Д-р Саварин і його дружина були присутні на пресовій конференції Йосипа Терелі і під час складання його свідчень перед Комісією Людських Прав. Вечором наступного дня на запрошення оттавського відділу Комітету Українців Канади відбулася зустріч українців в Оттаві з д-ром Саварином і його дружиною Ольгою. П. Саварин розказав присутнім про свою працю в СКВУ, про теперішній стан цієї організації та про пляни на майбутнє. Д-р Саварин і проф. Боцюрків, який мав слово після нього, підкреслювали важливість святкувань у вільному світі Тисячоліття християнства на Україні і потребу поборювання ворожої пропаґанди, яка старається використати цей ювілей для своїх імперіяльних цілей. Після доповідей було прийняття.

Степан Яворський

ВДОВА ОДНОГО ІЗ колишніх ранніх керівників СССР, Ніколая І.Бухаріна Анна М. Ларіна, звернулась формально до генерального секретаря ЦК КПСС Міхаїла Горбачова, щоб він політично реґабілітував її мужа, який був застрелений в 1938 році після того, як Йосиф Сталін наказав звільнити його з усіх обов'язків у совєтській тодішній ієрархії. Дружина Бухаріна домагається від Центрального Комітету КПСС привернення повного членства для її покійного чоловіка і привернення його прізвища та усіх титулів в історичних книгах Совєтського Союзу. Повідомлення про лист Ларіної до М. Ґорбачова помістив журнал „Огоньок". В повідомленні однак не сказано коли 73-річна вдова такого листа вислала на адресу Політбюра. Повідомлення в офіційному совєтському журналі такого змісту незвичне у совєтських відносинах.

У ПЕРШИХ ДНЯХ свого урядування новий шеф Пентагону Френк Карлуччі підкреслив, що Адміністрація президента Роналда Реґена ніколи не буде провадити переговорів на тему обмежень дослідів стратеґічної оборонної ініціятиви. На відміну від свого попередника Каспара Вайнберґера, Карлуччі сказав, що не може подати дати перших випробувань з огляду на зменшення бюджету.

Новий інженер

Інж. О. Андреадіс

Недавно молодий інж. Олександер Андреадіс був запрошений вступити до інженерської фірми Вілсон Т. Баллард, яка спеціялізується у трансортації, і там розпочав працю в червні ц.р.

Він надіється, що в цій фірмі матиме змогу випробувати свої компюторські вміння, які здобув у Мерилендському університеті де він закінчив студії будівельної інженерії.

Інж. Андреадіс походить з інженерської родини: його дідо Микола Андреадіс, ст., спеціялізувався в залізнодорожній інженерії ще в Україні, батько Микола, теж інженер, а брат Микола, мол., закінчив Массчусетський технологічний інститут. Не можна тут поминути й того, що його дружина Ірина є студенткою третього року інженерії в Мерилендському університеті. Єдина мати Аліця, яка зійшла з інженерських рейок, бо вона відома оперна співачка.

Ціла родина Андреадіс є членами УНСоюзу.

Святкування роковин УПА в Ґлен Спей

Цього року українська громада у вільному світі відзначує постання Української Повстанської Армії і 40-річчя Великого рейду УПА на Захід. 11-го жовтня ц.р. 54-ий Відділ ООЧСУ в Ґлен Спей, Н. Й. зорганізував свято, що було присвячене цим двом великим роковинам. Наша громада зійшлася численно, щоб віддати честь і шану борцям УПА, котрі боролися, проливали кров і віддали своє життя за самостійність і соборність України.

Хоча падав зливний дощ і здавалося, що хмари зачепилися за вершки дерев і придавлять наші ґленспейські гори, мешканці нашого села не жаліли труду й зійшлися до залі церкви св. Володимира, де мало відбутися свято.

Голова 54-го Відділу ООЧСУ Ярослав Ґавур, відкриваючи академію, підкреслив значення цих двох великих річниць і їх пов'язаність з надходячим празником Покрови Пресвятої Богородиці, яка є Покровителькою УПА.

Хвилинною мовчанкою присутні вшанували впавших борців УПА.

Святочну доповідь виголосив колишній старшина УПА, учасник Великого рейду УПА на Захід, заступник голови Головної управи колишніх вояків УПА друг Мирослав Климко. Він коротко, але дуже чітко подав присутнім історію постання УПА, начеркнув героїчну боротьбу УПА проти двох окупантів України — брунатного Берліну й червоної Москви, оборону українського народу перед фізичним знищенням і економічним грабунком з боку окупантів. Підкреслив, що УПА боролася проти двох найбільших потуг світу — Німеччини й Росії, що це був час великого іспиту українського народу, гнобленого століттями. Україна стала в обороні своїх прав, прав своєї землі, не маючи підтримки від нікого, здана на свої власні сили, на сили воїна УПАрмії, яка своєю боротьбою зуміла звернути увагу цілого світу на визвольну боротьбу українського народу за самобутність. І хоч вільний світ був глухий на боротьбу України за свободу й знехтував осторогу українського народу, то за це зараз платить дорого, бо московсько большевицький імперіялізм стоїть перед воротами усіх столиць ще вільних держав. Дальше прелеґент підкреслив значення Великого рейду воїнів УПА на Захід, які в затяжних боях проломили залізну заслону й засвідчили перед усіми, що боротьба українського народу є незаперечним фактом, що ця боротьба продовжується і є достосована до нової післявоєнної дійсності. Що УПА живе не тільки як ідеал, але як невмируща істина наших днів, як дороговказ у майбутнє, як стратегічна концепція мілітарної боротьби за визволення народів у московській імперії. Що УПА і її стратегія боротьби стоїть як новий тип визвольної війни в середині імперій.

Мистецьку програму виповнили чоловічий хор „Трембіта" з Керґонксону, який під диригентурою Степана Яца відспівав „Їхав стрілець на війноньку" — пісня УСС-ів, муз. Гайворонського; „Крізь села дорогами" — сл. і муз. Васькова. Культурно-мистецьке Т-во „Дзвін" під керівництвом Тамари Лихолай виконало монтаж „Родились ми великої години" укладу Ярослава Ґавура, де словом і піснею виконавці насвітлили наші визвольні змагання найновіших часів. „Дзвонові" акомпаньювала всім відома піяністка Герта Гірняк. Декламацію „Тим, що впали в боротьбі за волю України" віддеклямував Богдан Чапля. На закінчення хор „Трембіта" відспівав пісні „Синя чічка", сл. Хмари, муз. Гайворонського; „Сон в'язня", пісня УПА; „Марш хрінівців", лемківська пісня. Всіх виконавців присутні на святі нагороджували щедрими оплесками. Свято закінчено відспіванням українського національного гимну.

Після святочної програми членкині 54-го Відділу ООЧСУ вгощали всіх перекускою з кавою і солодким.

Евфрозина Мартинець
культ-освітня референтка

З невимовним смутком ділимося з Ріднею, Друзями і Знайомими болючою вісткою, що в неділю, 29-го листопада 1987 року ненадійно заснув на віки у Філядельфії, Па.

бл. п. дипл. інж.

Михайло Викрикач-Романець

людина хрустального характеру, взірцевий член Української Родини та видатний спеціяліст хемічних наук, абсольвент Високих Технічних Шкіл Данціґу і Ґрацу та Пенсільванійського Університету, співпрацівник фірми Institute for Scientific Information, **член Товариства Українських Інженерів Америки.**

ПАРАСТАС за душу Покійного відбудеться в четвер, 3-го грудня 1987 р. в год. 7:30 веч. в похороннім домі М. Насевича при вулицях Тейбор та другій, звідкіля Тлінні Останки Покійного будуть перевезені в п'ятницю, 4-го грудня 1987 року о год. 9-ій ранку до української католицької катедри Н.Д.М. при вулиці Френклін у Філядельфії.

ПОХОРОННІ ОБРЯДИ **почнуться в п'ятницю, 4-го грудня 1987 р. о год. 10-ій ранку ЗАУПОКІЙНОЮ СЛУЖБОЮ БОЖОЮ в цій же Катедрі, з якої похорони перейдуть на український цвинтар Св. Марії на Факс Чейсі.**

Горем прибиті:
МАРІЯ — дружина
РОМАН, ОРЕСТ — браття в Україні
родини — МИРІВ, ПЯСЕЦЬКИХ, РЕШЕТИЛІВ

УСО „Тризуб" — „Баєрн" СК 3:0

У чергових змаганнях за чемпіонат Мейджор дивізії Пенсильвенійської ліґи, що відбулася в неділю, 8-го листопада ц.р., на виїзді, перша дружина „Тризуба" здобула важливу перемогу з німецьким клюбом „Баєрн" вислідом 3:0.

До перерви наші футболісти вели 2:0, що його здобув Борушкін в 9-ій і 42-ій хвилинах. Після перерви німці активізувалися, перейняли ініціятиву, їх напад часто гостював під воротами „Тризуба", одначе новий воротар успішно ліквідував усі небезпеки. В кінцевій фазі цих швидких і завзятих змагань новий напасник „Тризуба" Марґол устійнив кінцевий вислід 3:0. Після тієї перемоги „Тризуб" віддалився від передостаннього місця і під сучасну пору займає в показнику табелі ігор Мейджор дивізії сьоме місце.

Резерва „Тризуба" перемогла резерву „Баєрн" вислідом 2:1.

На окреме відзначення заслуговує новостворена дружина юнаків (17 років і нижче), яка перемогла лідера дивізії Ворминстер вислідом 1:0. Переможного ґоля здобув А. Когут. У складі тієї дружини виступають: Бомфін, Карянда, Дутон, Масний, Когут, Х. Кульба, А. Кульба, Шоу Андеровський, Отто, Німчук. Провідником дружини є С. Кундеревич.

(-)

УСВТ „Ч. Січ" — „Ґрік Старс" СК 6:0

Юніон, 22 листопада. — Цими змаганнями перша дружина „Ч. Січі" розпочала серію ігор за чашу Ню Джерзі, за яку в першій рунді започаткувало 32 дружини з семи різних ліґ. Першим суперником „Ч. Січі" став грецький клюб з Мейджор дивізії Італійсько-американської футбольної ліґи Ню Джерзі, який виступає під шумною назвою „Грецькі зірки". У звітовій грі, одначе, ми не побачили футбольних зірок, а радше „підстаркуватих" змагунів, вправді дещо технічно заавансованих, мабуть, колись грали в добрих клюбах Греції, але безнадійно повільних і сварливих та досить брутальних. В часі гри заслужили на три жовтих і одну червону картку судді. В таких обставинах „Січовики" мали значну перевагу, здобули „півдозина" ґолів, але якщо б не були змушені уважати на свої ноги від брутальних суперників, могли з певністю подвоїти вислід. Серію ґолів започаткував Нортворт вже на початку зустрічі. Після цього А. Бакун підніс рахунок до 2:0, Сарджент в свою чергу 3:0 і 4:0. Ще перед перервою з карного стрілу воротар „Ч. Січі" Маріян Хамуляк встановив вислід половини 5:0. Після перерви „Січовики" мали значну перевагу, якою доводили суперників до „розпуки". Вони по одному сходили з грища, одного видалив суддя. У 81-ій хвилині провідник грецьких футболістів рішив стягнути своїх „зірок" з гри. Перед тим „Січовики" мала багато можливостей піднести вислід, але були „милосердні" і тільки Сарджент відзначився черговим ґолем, яким завершив перемогу 6:0 і рівночасно здобув свій перший „ґет трик".

У черговій рунді розгривок за цю чашу „Ч. Січ" зустріне серйознішого конкурента, яким буде „гарячий" „Македонський" СК. Склад „Ч. Січі" в цих змаганнях: Хамуляк, Куцина, Ромійо, Зулійо, Джонсон, Брієнза, Каміка, Фонґ, Дворський, Торій, А. Бакун, Нортворт, Сабрій. Провідник Володимир Бакун.

Успішні виступи новацької дружини

У двох виступах за першенство новацької дивізії юнацької ліґи Ню Джерзі наймолодші „Січовики" здобули чотири точки. В зустрічі з клюбом „Сант Пітерс" при стані 5:5 менаджер суперників, невдоволений суддівським рішенням, в часі гри стягнув свою дружину з площі змагань в кінцевій фазі і цим очевидно наразив її на поразку при „зеленому" столику. Ґолі для „Ч. Січі" здобули: Д. Колодій — 2, І. Коремба — 2 і Ю. Кігічак.. Наступним суперником „Січовиків" був клюб „Лодай" СК. Цим разом наші новаки, маючи велику перевагу, здовули високий вислід 7:1. Переможні ґолі для „Ч. Січі" стрілили: І. Коремба — 4, Д. Колодій — 3. Цей останній вихованець спортової школи „Ч. Січі" відзначається чудовою грою і постійно здобуває ефектовні ґолі.

Склад тієї дружини: А. Бренич, К. Суче, К. Гаврилюк, Ю. Кігічак, Є. Ключник, Д. Колодій, П. Яновський, Т. Тимчина, І. Коремба, Д. Гентиш, О. Бавер.

Жертвенним провідником дружини є Євген Бренич, тренером Роман Кіляр.

(от)

УСК Ню Йорк — „Блю Енджелс" СК 0:1

В неділю, 22-го листопада ц.р., перша дружина УСК-у зазнала незаслуженої поразки за чемпіонат ІІ-ої дивізії Космополітальної Ліґи вислідом 0:1. Наші футболісти були вповні рівнорядними партнерами лідера дивізії, яким є цей клюб. Не везло цим разом нашим чоловим стрільцям і особливо Туркові, який в кінцевій фазі з вільного стрілу післав м'яч в напрямі воріт суперника, але його дуже щасливо зловив воротар. Нормально з таких позицій Турко здобуває ґолі.

Резервова дружина УСК-у закінчила свою зустріч ремісовим вислідом 2:2 і таким чином задержала позицію лідера своєї дивізії.

С. К.

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редагує Омелян Твардовський

Як закінчили футбольний сезон кращі клюби в Україні?

У вищій лізі СССР чемпіонат остаточно здобув клюб „Спартак" Москва (42 точки). Український клюб „Дніпро" з Дніпропетровська закінчив віцечемпіоном (39 т.). Бронзові нагороди здобув литовський клюб „Жальгіріс" з Вільнюса (36 т.).

У вищій лізі СССР з України виступали теж Київське „Динамо", що закінчило в першій десятці (перед двома кінцевими змаганнями мало 28 точок), Донецький „Шахтар" з 30-ти точками і Харківський „Металіст", перед останніми змаганнями з 27-ми точками теж зайняли місця в першій десятці.

Випали з вищої ліґи ЦСКА і „Гурія" з Ланчхута, які зайняли відповідно 15-те і 16-те місця. В наступному сезоні їх заповнять „Чорноморець", Одеса, що здобув чемпіонат І-ої ліґи і „Льокомотив" Москва — віцечемпіон І-ої ліґи. Таким чином в наступному сезоні у вищій лізі СССР на усіх 16, п'ять клюбів буде з України.

На місце „Чорноморця" до І-ої ліґи прибуде з ІІ-ої ліґи інший український клюб „Таврія" Сімферополь з Криму, який закваліфікувався в спеціяльному турнірі переможців з інших „республік".

В цьому сезоні в Україні почали свою активність жіночі футбольні дружини.

(от)

Змагаються клюби „Арена" Київ (темні однострої) і „Блискавка" з Баришівки.

Володарі „зимового царства"

Ніщо їм тріскучий мороз. Ніщо й сніговії. Лещатарі мов вихор летять з високих верхів, сильветкою миготять у білих просторах, а на гірських провалинах з вітром ідуть на перемоги; тумани снігу стеляться за ними, а вони все швидше й швидше... йдуть назустріч перемозі.

Зимові види спорту зародилися в країнах північної Европи й Америки і скоро стали стимулом для молоді в лицарському змагу знаходити сповнення своїх молодечих ідеалів і поривів. Згодом зацікавлення і популярність зимових видів спорту поширилися на інші країни й в 1924 році їх включено в програму Олімпійських ігрищ.

Перші зимові Олімпійські ігрища відбулися у місцевості Шамоні, Франція. Відтак події покотилися колесом, кількість учасників збільшилася і олімпійські ідеї глибоко закорінилися в серцях молоді.

XV зимові Олімпійські ігрища проходитимуть в Канаді, в місті Калґарі від 13-го до 28-го лютого 1988 року. Ветерани й новаки стануть на старт і змагатимуться під кличем „Змістом Олімпійських ігрищ є не перемога, а участь і метою не боротьба, а лицарськість". Олімпійські переможці безмежно радіють зі своїх перемог, зокрема тоді, коли на головній щоглі майоріє їх національний прапор і матірний гимн лунає над стадіоном. Імена олімпійських переможців записані в аналах ігр і пам'ять про них житиме назавжди в серцях учасників і прихильників олімпійської ідеї — ідеї, що символізує шляхетну людськість, свято пристрасних зусиль і молодечих стремлінь.

Листу олімпійських переможців започаткували змагуни Норвегії: Т. Гавґ в лещатарських бігах і Я. Тамс в лещатарських стрибках, що завжди є вершиною захоплення глядачів. Найбільшою ґрацією і технікою в лещатарських стрибках володів Б. Рууд (Норвегія), відтак пальму першості ділили фінляндці, шведи, австрійці, німці.

Лещатарські біги — це домена північних країн. Перемоги Гавґа, Гаґена принесли славу Норвегії, а перемоги Сааріна, Мантиранта — Фінляндії. Олімпійському переможцеві Лярсонові ґратулював сам король Швеції, поділяючи радість і честь свого земляка. В бігах для жінок героїнею в Сараєві (1984) була М.-Л. Гакулінен, перемагаючи тричі для Фінляндії.

Найкращими в альпійських лещатарських видах спорту (з'їзд, слальом) були й є змагуни Австрії (Правда, Клямер), Франції (Ж. Кіллі), Німеччини (К. Кранц), Швайцарії (П. Зурбріген, М. Валісар).

Фіґурна їзда на совгах завжди притягає тисячі глядачів, що захоплюються і оплескують повних ґрації й технічної досконалости змагунів. Найбільше нагород одержали: С. Гені (Норвегія), К. Шефер (Австрія), Р. Батон, Д. Гаміль, С. Гамільтон (всі — ЗСА). Напередодні змагань К. Віт (Східня Німеччина) і Б. Орсер (Канада) очолюють листу першунів.

У фіґурній їзді парами перемагали французи, німці, канадці й змагуни СССР.

У бігах на совгах найбільше нагород одержали норвежці (І. Балагрунд), американці (Е. Гайден) і канадці (Ґ. Буте).

Гокей на леді є однією з найшвидших ігор і завжди користується великою популярністю. Батьківщиною гокея є Канада, а канадці довго були найкращими гокеїстами. З часом гокей на леді зазнав помітного розвитку в Європі й сильні команди Швеції, СССР, ЗСА, Чехо-Словаччини часто перемагають своїх вчорашних вчителів.

Нетерпеливо очікуємо дня, коли олімпійський вогонь загорить на стадіоні в Калґарі й започаткує чудовий спектакль відкриття ігр. Організаційна приготованість, жертвенність і відданість канадських організаторів є певною запорукою, що XV зимові Олімпійські ігрища ввійдуть в історію як одні з найбільш успішних.

Між змагунами буде неабияке часло наших земляків. Нехай же олімпійська ідея засіє зерно національної свідомости й гордости в їхніх молодих серцях.

Степан Мостенко

Появились...

(Закінчення зі стор. 1)

бурґу, де вона широко обговорювалась.

Сьогодні стає ясно як через помилку або через брак інформативних матеріялів американські засоби масової інформації, церковні установи, громадські та мирянські організації чи державні чинники безкритично сприймають проголошене Москвою тисячоліття Росії та Російської Церкви. Серія брошур ФКУ має представити іншу думку заінтересованим і спрямувати читачів до об'єктивних джерел історії, збудити обережність до поданих масово фальшивих та крутійських інтерпретацій історичних фактів і дат, або принаймні створити застереження відносно них. Ці брошури та особиста участь українських професорів, студентів і громадських діячів на відповідних форумах становлять оборону української спадщини. І на це вже є докази. Замовлення від Консисторії УАПЦ, від католицьких ієрархів, шкіл, редакцій американських газет, від Крайового Комітету Тисячоліття свідчать про потребу таких матеріялів і про зацікавлення ними. Про брошури ФКУ вже появились позитивні згадки та анотації в чужих наукових журналах та вісниках.

Брошури ФКУ є невеликого розміру, сконденсованого змісту і невисоких коштів продукції. Вони є для масового поширення не тільки в цілях інформації, але що важніше — для стимулювання думки і зацікавлення чужого і свого читача.

Дві найновіші брошури, як і попередні, можна замовляти в: Ukrainian Studies Fund, Harvard University, 1583 Massachusetts Ave., Cambridge, Mass. 02138. Кошт брошури: 3 дол. При більших замовленнях значна знижка.

А найбільший...

(Закінчення зі стор. 2)

політиці періоду „культу особи". То ж і Л. Кагановичеві не впав і волосок з голови; його просто звільнили з партійних обов'язків. А треба було тоді бодай тим усім рідним і приятелям отих мільйонів знищених за підписом Кагановича невинних громадян вимагати поставити злочинця під суд. Пора зробити це тепер, коли новий ґенсек явно вимагає розслідити і висвітлити оці злочини минулого.

У своїй промові на цьому останньому засіданні Горбачов говорив, що ще й „тепер зустрічаємось із спробами відвернутись від болючих питань нашої історії, замовчати їх, удати, ніби нічого особливого не сталось". Та Ґорбачов рішуче заявив: „З цим ми не можемо погодитись!" І додав: „Це було б нехтуванням історичної правди, неповагою до пам'яті тих, хто став невинною жертвою беззаконня та сваволі".

І це правильно. Ми згадуємо тепер оці мільйони невинних жертв штучного голоду, що його архітектом в Україні був саме Лазар Каґанович. Цей архітект живе і чекає на суд. Тепер і пора поставити цього чи не найбільшого злочинця, архітекта українського голокосту під суд. Якщо цього не буде зроблено, то що тоді варта оці слова Горбачова про „неповагу до пам'яті тих, хто став невинною жертвою беззаконня та сваволі".

Концерт...

(Закінчення зі стор. 2)

програми радо, рясно, протяжно. Побажання: програмка — історичний документ повинна бути обов'язково надрукована і по-українськи; а далі, потрібно було конче більше української музики в концерті.

Святкове празникування із радісними вітаннями і роєм різноманітности перехресних розмов закінчувалось при щедрому буфеті дбайливих союзянок.

Віримо, що молодечі матіне будуть і далі продовжуватись у майбутньому; принаймні до наступного 50-літнього ювілею.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

СУБОТА, 12-го ГРУДНЯ 1987 р.

Асторія, Н. Й. Річні загальні збори Б-ва св. Миколая — 5-ий Відд. УНС о год. 5-ій по пол. в залі УКЦеркви Чесного Хреста при 37-09 31-ша авеню. На порядку нарад: звіти членів Управи і К. Комісії, дискусія над звітами, привіти і вибір нової Управи на 1988 р. Якщо на означену годину не з'явиться відповідна кількість членів, збори відбудуться півгодини пізніше і будуть правосильні. Після зборів буде „традиційна" перекуска і виміна думок при каві і солодкім. Всіх членів і кандидатів в члени запрошуємо на збори. — Управа: В. Левенець, гол., М. Климишин, секр., С. Рудик, кас., О. Галатин, гол. К. Комісії.

НЕДІЛЯ, 13-го ГРУДНЯ 1987 р.

Фініксвіл, Па. — Б-во свв. Петра і Павла — 321 Відд. УНС відбуде свої річні збори о год. 1-ій по пол. в парафіяльній залі. На порядку нарад: звіти членів уряду та контролерів і вибір урядовців Відділу на 1988 р. Просимо членів прибути на ці збори та вирівняти при цій нагоді вкладки за 1987 р. — Ів. Підгайний, предс., М. Лісовський, кас., Д. Цюх, секр.

ВСІ УКРАЇНСЬКІ ДІТИ ДО УКРАЇНСЬКИХ ШКІЛ!